

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

ASG WP wewn. 3978/86

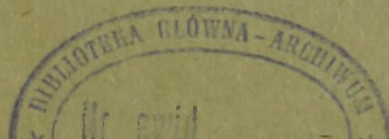
Egz. Nr.....1.....

Mjr dypl. inż. Włodzimierz MARCINIĄK

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE
BATALIONU PIECHOTY (bcz) W WALCE

SKRYPT

55469

WARSZAWA

1986

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

**WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW**

JAWNE

ASG WP wz.wn. 3978/86

Egz. Nr. 1

Mjr dypl. inż. Włodzimierz MARCINIAK

**ZABEZPIECZENIE TYŁOWE
BATALIONU PIECHOTY (bcz) W WALCE**

SKRYPT

WARSZAWA

1986

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW WOJSK LĄDOWYCH

JAWNE

ASG WP wewn. 3978/86

[REDACTED]
Egz. nr /.../

ZATWIERDZAM
SZEFA KATEDRY TAKTYKI TYŁÓW

/-/ gen. bryg. Zbigniew KAMIŃSKI

Mjr dypl. inż. Włodzimierz MARCINIAK

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE BATALIONU PIECHOTY

/bcz/ W WALCE

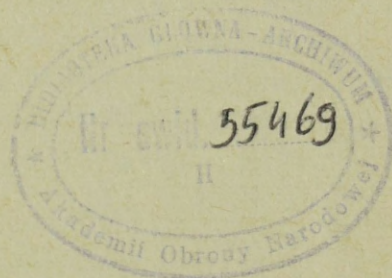
Skrypt

mark

Europejski Archiwum

05.11.2002

[Signature]

SPIS TREŚCI

	strona
Wstęp	3
1. Zabezpieczenie materiałowe batalionu piechoty /bcz/ w walce	3
2. Zabezpieczenie medyczne batalionu piechoty /bcz/ w walce ..	11
3. Organizacja tyłów batalionu piechoty /bcz/ w walce	14
4. Kierowanie zabezpieczeniem tyłowym batalionu piechoty /bcz/ w walce	16
Zakończenie	17
Bibliografia	18
Załączniki:	
1. Znaki taktyczno-tyłowe pododdziałów i urządzeń tyłowych ...	19
2. Organizacja tyłów batalionu w natarciu	20
3. Organizacja tyłów batalionu w obronie	21

WSTĘP

Współczesne natarcie, szczególnie przy możliwości obustronnego stosowania broni jądrowej, charakteryzuje się ogromną dynamiką i manewrowością działań, głębokimi uderzeniami na oddzielnych kierunkach i to zarówno zgrupowaniami powietrzno-lądowych wojsk, jak i broni precyzyjnej.

Wyposażenie wojsk w nowoczesne rodzaje uzbrojenia i sprzęt techniczny, działanie wojsk na duże głębokości, w dużym tempie, w różnych warunkach terenowych, klimatycznych i pogodowych powodują wzrost potrzeb materiałowych szczególnie paliw, amunicji i materiałów technicznych. Stosowania broni masowego rażenia i broni precyzyjnej spowoduje powstawanie masowych strat bojowych sprzętu technicznego i ludzi - w tym szczególnie strat sanitarnych. Wymienione i inne czynniki stwarzają tyłom wszystkim szczeblu nader trudne warunki działania i duże zagrożenie.

1. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE BATALIONU PIECHOTY /BCZ/ W WALCE

Zabezpieczenie materiałowe pododdziałów batalionu jest jednym z ważniejszych zadań, które stoją przed tyłami. Powinno ono być zorganizowane stosownie do potrzeb walczących pododdziałów oraz możliwości tyłów. Terminowa i pełna realizacja zabezpieczenia materiałowego zapewnia wykonanie zadania bojowego przez batalion.

Przedsięwzięcia zabezpieczenia materiałowego w batalionie piechoty realizowane są siłami i środkami plutonu zaopatrzenia. Pluton zaopatrzenia wyposażony jest w transport samochodowy średnionozowy przeznaczony do przewozu utrzymywanych na tym szczeblu zapasów ruchomych żywności. W skład plutonu zaopatrzenia wchodzi 10 ludzi tj.:

- dowódca plutonu - podoficer - 1
- kierowcy - 4
- kucharze - 3
- obsługa - 2

Pluton zaopatrzenia ma na swym wyposażeniu:

- 4 samochody ciężarowo-terenowe /3 x Star 266 i 1 x Star 244/;
- 1 przyczepę - zbiornik na wodę - 1000 litrów;
- 3 kuchnie polowe KP-340.

W batalionie czołgów przedsięwzięcia w zakresie zabezpieczenia materiałowego realizuje się siłami i środkami drużyny gospodarczej. Drużyna

gospodarcza wyposażona jest w samochód średnionozowy przeznaczony do przewozu utrzymywanych na tym szczeblu zapasów ruchomych żywności oraz samochody - cysterny średnionozowe do przewozu utrzymywanych zapasów ruchomych oleju napędowego.

W skład drużyny gospodarczej wchodzi 7 ludzi tj.:

- dowódca drużyny - podoficer - 1
- kierowców - 4
- kucharzy - 2

Drużyna gospodarcza ma na swym wyposażeniu:

- 1 samochód ciężarowo-terenowy /Star-266/
- 3 cysterny - dystrybutory o $4,5 \text{ m}^3$ /Star-660/
- 1 kuchnię polową KP-340

Potrzeby materiałowe batalionu na okres organizacji i prowadzenia natarcia ustala się na podstawie stanu wyjściowego zapasów, nakazanej wysokości zapasów na początek natarcia, /obrony/ przewidywanego zużycia środków materiałowych w czasie organizacji i prowadzenia walki oraz nakazanego stanu zapasów na koniec dnia walki.

Stan wyjściowy zapasów zależy będzie głównie od tego, jakie zadanie wykonywał batalion bezpośrednio przed natarciem. Jeśli nie prowadził aktywnych działań bojowych i nie poniósł dużych strat w środkach materiałowych oraz dysponował dostateczną ilością czasu na odtworzenie zapasów, to posiadać może nie tylko pełne zapasy ruchome lecz również pewną ilość zapasów doraźnych, np. MPS, które zostaną wykorzystane na domarsz batalionu do rubieży wprowadzenia do walki. W przypadku, gdy batalion ma przejść do natarcia z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem lub po podejściu z głębi, będzie musiał wówczas uzupełnić braki w zapasach ruchomych amunicji i materiałów pędnych i smarów.

Stan zapasów środków materiałowych na początek natarcia określa wyższy szczebel dowodzenia. Z zasady dąży się do gromadzenia pełnych zapasów ruchomych wszystkich środków materiałowych /tabela 1 rubryki 3 do 5/ oraz w niektórych rodzajach zaopatrzenia ponadto zapasy doraźne, np. amunicji na artyleryjskie przygotowanie ataku.

Zużycie środków materiałowych w czasie natarcia zależy będzie między innymi od stopnia rozbudowy inżynieryjnej rejonu obrony nieprzyjaciela oraz od zastosowanych przez niego środków rażenia. W natarciu na obronę zawczasu przygotowaną wzrośnie zużycie amunicji strzelckiej, moździerzowej i czołgowej. Użycie broni jądrowej wpłynie na zmniejszenie zużycia amunicji, a szczególnie amunicji moździerzowej. Wzrośnie natomiast zużycie materiałów pędnych i smarów.

Tabela 1

Urzutowanie zapasów ruchomych batalionu piechoty /bcz/ i zużycie na dzień natarcia /jk/

Lp	Rodzaj środków materiałowych	Urzutowanie zapasów			Zużycie dobowe						
		przy żoł- nierzu, sprzęcie	w transp. batalionu	razem w batalio- nie	w natarciu		w obronie				
					z użyciem BMR	bez użycia BMR	z użyciem BMR	z użycia BMR	bez użycia BMR		
1	2	3	4	5	6	7	8	9			
Aunicja:											
1	strzelecka	0,5	-	0,5	0,6	-0,8	0,7	-0,9	0,4	-0,5	0,45-0,60
2	strzelecka pokładowa	1,0	-	1,0	0,8	-1,2	0,9	-1,3	0,6	-0,8	0,75-1,0
3	moździerzowa	0,3	0,7	1,0	1,0	-1,2	1,2	-1,5	0,7	-1,0	0,9-1,2
4	czołgowa	1,0	-	1,0	0,8	-1,2	1,0	-1,5	0,6	-1,0	0,8-1,2
5	przeciwlotnicza	1,0	-	1,0	1,3	-1,5	1,3	-1,5	1,3	-1,5	1,3-1,5
6	plot. pociski rakietowe	1,0	-	1,0	0,20-0,25		0,20-0,25		0,20-0,25		0,20-0,25
7	PPK	1,0	-	1,0	1,2	-1,5	1,4	-1,9	0,80-1,10		1,0-1,4
MPS											
8	benzyna samochodowa	1,3	-	1,3	0,35-0,4		0,3	-0,35	0,25-0,30		0,2-0,25
9	olej napęd. do poj. kołowych	1,3	-	1,3	0,35-0,4		0,3	-0,35	0,25-0,30		0,2-0,25
10	olej napęd. do poj. gąsienicowych	1,0	-	1,0	0,55-0,6		0,55-0,6		0,25-0,35		0,2-0,25
11	olej napęd. do czołgów	1,0	0,3	1,3	0,55-0,6		0,55-0,6		0,25-0,35		0,2-0,25
Zywność											
12	W	-	1,0	1,0	-		-		-		-
13	WS	-	3,0	3,0	1		1		1		1
14	S	0,33	0,67	1,0	-		-		-		-

Zużycie amunicji i materiałów pędnych i smarów, w batalionie będącym na kierunku głównego uderzenia pułku, w pierwszym dniu walki może wynosić, jak podano w tabeli 1, rubryki 6 i 7.

Z obliczeń masy środków materiałowych wymienionych w tabeli wynika, że batalion piechoty /bcz/ w ciągu dnia walki może zużyć 53,2 /101/ ton środków materiałowych, w tym 43,7 /85/ ton amunicji i 7,2 /15,2/ materiałów pędnych i smarów. Zużycie środków materiałowych na pozostałych kierunkach natarcia może być o 25% niższe niż na kierunku głównego uderzenia.

Stan zapasów środków materiałowych na koniec dnia walki powinien umożliwić prowadzenie działań bojowych w dniu następnym. Dlatego dąży się do odtwarzania pełnych zapasów ruchomych w pododdziałach oraz tyłach batalionu. Jeżeli odtworzenie pełnych zapasów ruchomych nie jest możliwe, to należy wówczas dążyć do tego, ażeby na początek następnego dnia walki, posiadać nie mniej niż 75% zapasów ruchomych amunicji i nie mniej niż 60%-70% zapasów ruchomych innych środków materiałowych.

Dowóz środków materiałowych do batalionu odbywa się na podstawie prognozy zużycia i planu zabezpieczenia tyłowego pułku oraz dobowego meldunku o stanie zapasów, ponadto doraźnie, na zapotrzebowanie dowódcy bp.

Zużywane przez batalion, w toku natarcia środki materiałowe uzupełniane są przez pułkową kompanię zaopatrzenia. W niektórych wypadkach na podstawie decyzji dowódcy pułku, batalion będzie pobierał środki materiałowe własnym transportem. Może to mieć miejsce w okresie organizacji walki, kiedy batalion jako drugi rzut lub odwód pułku będzie rozmieszczony w pobliżu tyłów pułku.

Kompanie piechoty zaopatrywane są przez tyły batalionu w żywność a kompanie czołgów w żywność i olej napędowy, bowiem batalion czołgów posiada batalionowy zapas oleju napędowego do czołgów; natomiast amunicja dostarczana jest bezpośrednio z tyłów pułku, a niekiedy nawet z tyłów dywizji.

Zabezpieczenie batalionu w amunicję odbywa się na podstawie zarządzenia zastępcy dowódcy kwatermistrza pułku i zastępcy dowódcy do spraw technicznych.

W kompanii piechoty zaopatrywanie w amunicję organizuje dowódca kompanii. Po otrzymaniu zarządzenia od szefa sztabu, w którym jest podany termin, miejsce, ilość i sposób dowozu amunicji, kompania przystępuje do jej odbioru. Dowódca kompanii ustala czas i sposób odbioru amunicji przez poszczególne plutony oraz miejsce rozwinięcia kompanijnego punktu amunicyjnego /kpa/.

W okresie organizacji działań w rejonie wyjściowym /ześrodkowania/ plutony uzupełniają zużytą amunicję bezpośrednio w kompanijnym punkcie amunicyjnym, wydzielając do tego celu siły i środki. Ze względu na bezpieczeństwo, w kompanijnym punkcie amunicyjnym nie powinien przebywać jednocześnie więcej niż jeden pluton /2-3 wozy bojowe/.

Podczas natarcia amunicję dostarcza się bezpośrednio do ugrupowania bojowego plutonu wozem bojowym kompanii lub odbiera z kompanijnego punktu amunicyjnego wozami bojowymi poszczególnych plutonów. W plutonie uzupełnienie amunicji następuje po załadowaniu drużyny na wóz bojowy. Natomiast żołnierzom drużyny nacierającej pieszo przekazuje się amunicję przez doniesienie lub dowożenie jej wozem bojowym w rejon ugrupowania bojowego drużyny i rozdziela metodą "po linii".

W obronie dowódca pododdziałów wydzielając siły i środki /nosicieli/ po odbiór amunicji z kompanijnego punktu amunicyjnego.

Dowódca plutonu i drużyny są zobowiązani do kontrolowania stanu ilościowego amunicji w podległych pododdziałach i składania przełożonym meldunków po jej zużyciu w ilościach $1/2$ i $3/4$ zapasu ruchoмого.

W kompanii czołgów zaopatrywanie w amunicję organizuje dowódca kompanii. Po otrzymaniu od szefa sztabu batalionu zarządzenia, odnośnie dowozu amunicji, ocenia możliwości jej uzupełnienia, wydaje wytyczne szefowi kompanii i dowódcom plutonów oraz osobiście kieruje zaopatrywaniem czołgów w amunicję. Natomiast szef kompanii organizuje spotkanie transportu pułkowego dowożącego amunicję czołgową, przyjmuje ją oraz kieruje jej przeładunkiem. W miarę możliwości organizuje ładowanie tań do broni pokładowej. W toku walki kieruje dojazdem transportu pułkowego z amunicją do poszczególnych plutonów oraz organizuje ewakuację uszkodzonego i zbędnego uzbrojenia.

W wypadku, gdy dojazd transportu z amunicją w pasie natarcia kompanii czołgów jest niemożliwy /ze względu na brak dróg, trudnoprzejezdny teren itp./, organizuje się wówczas, na rozkaz dowódcy kompanii dowóz amunicji za pomocą ciągników pancernych lub czołgów z kompanii drugorzutowej.

W obronie amunicję przekazuje się bezpośrednio na stanowiska ogniowe pod osłoną nocy. W sytuacji, gdy nie ma możliwości dowozu amunicji bezpośrednio do czołgów, organizuje się jej doniesienie z kompanijnego punktu amunicyjnego siłami załóg.

W sytuacjach szczególnych, np. przerwie w dowozie amunicji lub znieszczeniu transportu z amunicją, dowódca kompanii organizuje zbieranie amunicji z uszkodzonych czołgów kompanii oraz manewr amunicją pomiędzy czołgami.

Biorąc pod uwagę urzutowanie zapasów ruchomych amunicji /tj. przy sprzęcie i w tyłach pułku/ oraz możliwości jej dowozu i dynamikę działań, przewidywać należy, że dowożona ona będzie do batalionu - kompanii z częstotliwością od jednego do trzech razy na dobę.

Zaopatrywanie pododdziałów w materiały pędne i smary polega na systematycznym odtwarzaniu ich zapasów ruchomych.

Rodzaje i wielkość dostaw paliw do batalionów, ustala szef zaopatrzenia MPS pułku, na podstawie znajomości stanu zapasów i potrzeb materiałowych.

Ażebym proces uzupełniania materiałów pędnych i smarów w batalionie przebiegał sprawnie, musi być kierowany przez dowódcę batalionu. Dowódca podejmuje decyzję w sposobie tankowania. Z kolei szef sztabu batalionu, na podstawie decyzji dowódcy batalionu, podaje /w swoim zarządzeniu/ dowódcowi kompanii czas, miejsce, kolejność i ilość tankowanego paliwa.

Batalion piechoty /bcz/x/ otrzymuje paliwo z kompanii zaopatrzenia pułku. Jest ono dowożone do rejonu rozmieszczenia poszczególnych pododdziałów /pojazdów mechanicznych/.

Tankowanie paliwa do pojazdów mechanicznych odbywa się w pododdziałowych punktach tankowania zorganizowanych przez dowódców pododdziałów przy współudziale szefa zaopatrzenia MPS pułku.

W zależności od sytuacji bojowej, warunków terenowych, czasu i ilości środków tankujących, dobiera się odpowiednią metodę tankowania pojazdów mechanicznych. Do podstawowych metod tankowania należą:

- dojazd środków tankowanych do środka tankującego;
- dojazd środków tankujących do środków tankowanych;
- wymiany kanistrów lub ich napełnianie.

Odbiór paliwa dla całego batalionu potwierdza dowódca batalionu lub szef sztabu batalionu w meldunku bojowym do dowódcy pułku.

Uzupełnienie materiałów pędnych i smarów w pojazdach mechanicznych /w batalionie czołgów również w jego tyłach/ jest jednym z ważniejszych przedsięwzięć wchodzących w skład zabezpieczenia materiałowego, ponieważ wpływa decydująco na utrzymanie w pełnej gotowości eksploatacyjnej pojazdów mechanicznych, która to z kolei rzutuje bezpośrednio na gotowość bojową batalionu. Dlatego też, kierowcy pojazdów mechanicznych powinni dążyć do dotankowywania swoich pojazdów mechanicznych, gdy tylko nadarzy się ku temu sprzyjająca okazja. Uzupełnianie paliwa w batalionie

-----
x/ W tyłach batalionu czołgów znajduje się 0,3 jn oleju napędowego /3 x cysterny Star-660/.

musi bezwzględnie nastąpić w rejonie wyjściowym, w okresie organizacji walki i to niezależnie od sposobu, jakim batalion będzie przechodził do natarcia. Bezwzględna konieczność uzupełnienia zapasów ruchomych paliwa i odtworzenia zapasu doraźnego w rejonie wyjściowym podyktowana jest dużym tempem i manewrowością prowadzonego natarcia a tym samym brakiem odpowiednich warunków do uzupełnienia paliwa w jego toku.

W przypadku przejścia do natarcia po podejściu z głębi bez zajmowania rejonu wyjściowego, uzupełnienie paliwa w pojazdach mechanicznych pododdziałów piechoty i czołgów jest bardzo utrudnione. Natomiast w warunkach przechodzenia batalionu do natarcia z rejonu wyjściowego, w tankowaniu pojazdów mechanicznych nie powinny wystąpić większe trudności.

W przypadku, gdyby w rejonie wyjściowym, nie został odtworzony zapas doraźny paliwa /przeznaczony na przejście z rejonu wyjściowego do rubieży ataku/ może zaistnieć konieczność tankowania czołgów i bojowych wozów piechoty w czasie natarcia.

Organizacja tankowania pojazdów mechanicznych w toku natarcia, zależy będzie przede wszystkim od intensywności prowadzonej walki, warunków terenowych i atmosferycznych. Najprawniej i najbezpieczniej można dokonać tankowania w warunkach ograniczonej widoczności oraz w terenie pofałdowanym, lesistym i zabudowanym.

Pojazdy mechaniczne tankować można w toku natarcia różnymi taktycznymi sposobami, np. uzupełniać paliwo w pododdziałach, które zostały wycofane do drugiego rzutu, po wykonaniu zadania bojowego. Można też, celowo wyprowadzić część pojazdów mechanicznych do drugiego rzutu, a po zatankowaniu ponownie wprowadzić do walki na poprzednim lub innym kierunku. Inny sposób, to dowóz paliwa do walczących wojsk w kanistrach a następnie donoszenie ich do pojazdów mechanicznych, przez wyznaczonych żołnierzy.

Wszystkie natomiast pojazdy mechaniczne batalionu, zostają uzupełnione w paliwo w rejonie ześrodkowania, z chwilą wyprowadzenia pododdziałów batalionu z walki, po wykonaniu zadania.

W obronie zużycie paliwa będzie zwykle niższe niż w natarciu. Natomiast organizacja tankowania pojazdów mechanicznych może być bardziej skomplikowana niż w natarciu. Najczęściej paliwo będzie dostarczane w drobnej tarze. Tankowanie pojazdów mechanicznych będzie organizowane w nocy lub w dzień podczas ograniczonej widoczności. Do tankowania trzeba będzie wykorzystywać specjalnie organizowane grupy żołnierzy, którzy będą dostarczać paliwo do pojazdów w kanistrach lub beczkach.

Dowódca batalionu ponosi odpowiedzialność za wyżywienie żołnierzy. Do jego obowiązków należy wyznaczanie miejsca na rozwinięcie batalionowego punktu żywnościowego, za którego sprawne funkcjonowanie jest odpowiedzialny szef sztabu batalionu. W batalionie piechoty /bez/ gorące posiłki przygotowuje się w sposób scentralizowany w batalionowym punkcie żywnościowym, który w natarciu rozwija się w odległości 2-3 km /w obronie 3-4 km/ od linii styczności walczących wojsk.

W przypadku, gdy przewiduje się samodzielne wykonywanie zadania przez kompanię w znacznym oddaleniu od sił głównych, wówczas przydziela się do dyspozycji dowódcy kompanii kuchnię wraz z żywnością i obsługą.

Batalionowy punkt żywnościowy jest rozwijany przez drużynę żywnościową plutonu zaopatrzenia. Posiłki przygotowuje się na podstawie jadłospisu, opracowanego przez szefa zaopatrzenia żywnościowego pułku.

Po przygotowaniu, posiłki dowozi się do pododdziałów, po uprzednim powiadomieniu przez szefa sztabu batalionu dowódców pododdziałów o terminie i miejscu dostarczenia gorącego posiłku. Posiłki dowozi się do kompanijnego punktu wydawania strawy /kpws/. Dowódcy kompanii zobowiązani są do wysłania przewodników do batalionowego punktu żywnościowego, w celu doprowadzenia przez nich samochodów z kuchniami do kompanijnych punktów wydawania strawy. Dowódca kompanii powiadamia dowódców plutonów o miejscu i terminie rozwinięcia kompanijnego punktu wydawania strawy oraz kolejności i sposobie pobierania posiłku.

Pobieranie gorących posiłków może odbywać się indywidualnie, grupowo lub przez wyznaczonych dyżurnych nosicieli, którzy pobierają gorącą strawę w termosy oraz menażki i donoszą do poszczególnych plutonów i drużyn lub do pojedynczych żołnierzy na stanowiska bojowe. Pobieranie gorącej strawy indywidualnie i grupowo stosuje się w pododdziałach drugiego rzutu, artylerii i tyłowych.

Organizację wydawania posiłków w kompanijnym punkcie wydawania strawy kieruje szef kompanii, którego obowiązkiem jest dopilnowanie równomiernego ich podziału dla wszystkich pododdziałów i żołnierzy, również i dla tych, którzy wykonują zadania bojowe uniemożliwiające terminowe pobranie żywności.

W kompaniach piechoty i czołgów pierwszej posiłek wydaje się do bezpośredniego spożycia przed walką natomiast drugi, przewidziany do spożycia w ciągu dnia, do termosów czterolitrowych będących na wyposażeniu czołgów lub suchy prowiant dla każdego żołnierza i gorącą kawę do manierek.

Na przyrządzenie posiłków należy wykorzystać czas pobytu w rejonie wyjściowym, tj. okres organizacji natarcia, lub pobyt w rejonie ześrodkowania podczas odtwarzania gotowości bojowej w drugim rzucie batalionu.

W toku natarcia stosuje się żywienie sposobem mieszanym tj. przy wykorzystaniu racji dziennej WS i S, wydając żołnierzom gorący posiłek dwa razy na dobę: śniadanie i kolację z rdz WS, a obiad z rdz S i gorącą kawę do manierek, przy śniadaniu. Pododdziały, które walczą i wykonują zadania zabezpieczające walkę, nie będąc w pierwszym rzucie, mogą być żywione trzy razy dziennie gorącą strawą, mają bowiem warunki taktyczne do jej wydawania przez bpsz i pobrania na kpwa przez kompanię.

Urzutowanie rdz S jest następujące: 1/3 rdz S stale znajduje się przy żołnierzu /tabela 1, pozycja 14/ i stanowi zapas nienaruszalny. Może być spożyta jedynie za zezwoleniem dowódcy batalionu np. w sytuacji gdy żywność jest dostarczana do pododdziałów nieregularnie.

Dowóz żywności z kompanii zaopatrzenia pułku do plutonu zaopatrzenia batalionu odbywa się wg planu szefa zaopatrzenia żywnościowego pułku i może być dokonywany po 1 rdz codziennie lub jeden raz na dwa dni po 2 rdz; pozwala na to pięciodniowy zapas żywności w każdym batalionie /dywizjonie/ bez ujemnego wpływu na sprawność i gotowość bojową żołnierzy pododdziałów.

W obronie stosuje się mieszaną sposobem żywienia żołnierzy, z przewagą posiłków gotowanych. Dotyczy to przede wszystkim jednostek pierwszorzutowych. Żołnierzom pododdziałów będących w drugim rzucie wydaje się dwa lub trzy posiłki gotowane.

Jeżeli przyrządzenie posiłków gotowanych jest niemożliwe, stosuje się anche należności żywnościowe.

2. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE BATALIONU PIECHOTY /BCZ/ W WALCE

Organizacja zabezpieczenia medycznego batalionu w walce jest uzależniona od rodzaju walki oraz sposobu jej prowadzenia. Na organizację zabezpieczenia medycznego batalionu wpływa sposób przełamania obrony nieprzyjaciela /z marszu, albo z bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem/, ugrupowanie bojowe, głębokość zadań bojowych oraz tempo natarcia.

Pomyślne wykonanie zadań zabezpieczenia medycznego batalionu w natarciu osiąga się przez: prowadzenie rozpoznania medycznego w rejonie ześrodkowania; udzielanie rannym w odpowiednim czasie pierwszej pomocy medycznej oraz ewakuowanie ich do pułkowego punktu medycznego; wykonywanie manewru drużyną sanitarną w celu przybliżenia jej do rejonów

strat sanitarnych oraz organizację pomocy medycznej w tych rejonach: realizację przedsięwzięć sanitarnohigienicznych i przeciwepidemicznych; a także zaopatrywanie żołnierzy batalionu w indywidualne wyposażenie sanitarne.

Zabezpieczenie medyczne batalionu w czasie walki organizuje dowódca drużyny sanitarnej /plutonu medycznego/^{x/} na podstawie decyzji dowódcy batalionu i wytycznych fachowego przełożonego - starszego lekarza pułku. Batalion zabezpieczany jest przez drużynę sanitarną sprawującą opiekę na stanem zdrowotnym i sanitarnohigienicznym żołnierzy batalionu a w czasie walki udzielającą pomoc przedlekarską rannym i chorym /poprawianie opatrunków, opasek uciskowych, unieruchomień, podanie leków przeciwbólowych itp./. Zakres tej pomocy zależy od rodzaju i natężenia działań bojowych, rodzaju użytej broni i wielkości strat sanitarnych. W przypadku użycia przez nieprzyjaciela broni chemicznej, jeżeli ranni znajdują się w terenie skażonym, nakłada się im maski przeciwgazowe i w miarę możliwości stosuje się odpowiednie środki indywidualnych pakietów.

Drużyna sanitarna /pluton medyczny/ przemieszcza się za nacierającymi wojskami, wyszukuje i gromadzi rannych w pobliżu dróg ewakuacji oraz zatrzymuje się przy skupiskach rannych tylko na czas udzielania im pomocy. Jej możliwości w zakresie udzielania pomocy wynoszą 50-60 rannych w ciągu doby, a jednorazowa zdolność ewakuacyjna - 10 rannych i chorych /jeden samochód sanitarny/. Po udzieleniu pomocy drużyna sanitarna /pluton medyczny/ pozostawia rannych w oznakowanych miejscach i przesuwa się dalej za batalionem. Dowódca drużyny sanitarnej o miejscu pozostawienia rannych melduje starszemu lekarzowi pułku przez radiostację dowódcy batalionu. Informacje o kierunku natarcia batalionu oraz nakazaną drogę przesuwania drużyny sanitarnej dowódca drużyny otrzymuje od dowódcy batalionu lub szefa sztabu batalionu.

W czasie natarcia batalionu z marszu drużyna sanitarna znajduje się za ugrupowaniem pierwszorzutowych kompanii /schemat - załącznik 2/. Podczas marszu do rubieży ataku pierwszej pomocy rannym i chorym udziela się bezpośrednio na wozach bojowych metodą samopomocy i pomocy wzajemnej lub udzielając jej sanitariusze kompanii.

Na rubieży rozwinięcia batalionu w kolumny kompanijne organizuje się zbieranie rannych których ewakuuje się do punktów medycznych oddziałów będących w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem lub do miejsc nakazanego przez starszego lekarza pułku.

x/ Przewiduje się wprowadzenie w batalionie piechoty /bcz/ plutonu medycznego, którego dowódcą będzie lekarz. Wówczas w bpm będzie udzielana pierwsza pomoc lekarska.

W czasie natarcia z rejonu położonego w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem drużyna sanitarna rozmieszcza się między pierwszym a drugim rzutem batalionu. Znajduje się ona w stałej gotowości do przebiewania ze wojskami. W toku natarcia sanitariusze kompanii organizują zbieranie rannych i wynoszą ich do oznaczonych widocznymi znakami tzw. "gniazd rannych".

Dowódca drużyny sanitarnej /plutonu medycznego/ kieruje pracą sanitariuszy kompanii, a także sanitariuszami niestacjonarnymi i przydzielonymi do batalionu.

W przypadku powatania w ugrupowaniu bojowym batalionu masowych strat sanitarnych drużyna sanitarna /pluton medyczny/ organizuje i udziela pierwszej pomocy rannym i chorym, działając w składzie pododdziału wyznaczonego do likwidacji skutków uderzenia bronią masowego rażenia.

Evakuację rannych i chorych zgromadzonych w "gniazdach rannych" prowadzi się zgodnie z zarządzeniem starszego lekarza pułku siłami i środkami kompanii medycznej pułku. Ponadto starszy lekarz organizuje dodatkowo wyszukiwanie i wynoszenie /wywożenie/ rannych z rejonów, w których pododdziały batalionu poniosły największe straty, a także tam gdzie wyszukiwanie rannych utrudniają warunki terenowe.

W pododdziałach czołgów w związku z rozproszaniem poszczególnych wozów bojowych podczas walki, szczególnego znaczenia nabiera wyzkolenienie załóg w udzielaniu pomocy medycznej w formie samopomocy i pomocy wzajemnej, jak również umiejętność wyciągania rannych z wozów bojowych. Pomoc medyczna załogom uszkodzonych wozów bojowych udzielana jest przez drużynę sanitarną batalionu. W przypadku, gdy z przyczyn technicznych utrudniona jest wydobywanie rannych z uszkodzonych wozów bojowych, pomocy w tym zakresie powinny udzielać patrole rozpoznania i pomocy technicznej /PRIPT/ lub grupy remontowo-ewakuacyjne /GRE/. Po udzieleniu pierwszej pomocy ranni i chorzy ewakuowani są do pułkowego punktu medycznego /PPM/.

W obronie sposobów i zakresu udzielanej pomocy medycznej będzie podobny jak w natarciu.

Główny wysiłek drużyny sanitarnej /plutonu medycznego/ powinien być skierowany na ewakuację rannych i chorych z pola walki. Ewakuację rannych i chorych należy prowadzić wszelkimi dostępnymi środkami transportowymi. Do tego celu należy wykorzystać między innymi transport ogólnego przeznaczenia, który dowiózł środki materiałowe do walczących pododdziałów, a nawet wozy bojowe.

Odpowiedzialność za wywakuowanie wszystkich rannych z pola walki ponoszą bezpośrednio dowódcy pododdziałów.

Drużynę sanitarną /pluton medyczny/ należy rozmieszczać za kompanię drugiego rzutu batalionu tak, aby nie znajdowała się na kierunku głównego wysiłku obrony i w zasięgu ognia broni strzeleckiej /schemat - załącznik 3/.

3. ORGANIZACJA TYŁÓW BATALIONU PIECHOTY /BOZ/ W WALCE

Organizacja tyłów batalionu piechoty /bcz/ w walce polega na:

- przygotowaniu tyłów do wykonania zadania;
- ugrupowaniu, rozmieszczeniu oraz przeesunięciu plutonu zaopatrzenia /drużyny gospodarczej/, drużyny sanitarnej w celu terminowego i ciągłego zabezpieczenia materiałowego i medycznego batalionu;
- wyznaczeniu, przygotowaniu i utrzymaniu dróg dowozu i ewakuacji;
- zapewnieniu obrony i ochrony tyłów.

Organizacja tyłów powinna zapewnić jak najlepsze warunki zaopatrywania i obsługi walczących pododdziałów. Powinna być zatem dostosowana do: zadania bojowego i decyzji dowódcy, warunków terenowych i atmosferycznych, możliwości tyłów batalionu.

Za organizację tyłów odpowiada dowódca a z jego ramienia szef sztabu batalionu. Podstawę do powzięcia decyzji o zabezpieczeniu tyłowym batalionu stanowi: otrzymane zadanie bojowe batalionu, zamiar dowódcy i jego wytyczne w zakresie zabezpieczenia tyłowego, wstępne zarządzenie tyłowe pułku oraz aktualny stan posiadanych sił i środków.

W okresie organizowania walki należy tyły batalionu przygotować do realizacji postawionych zadań. W tym celu w tyłach batalionu, w miarę możliwości uzupełnia się stan osobowy, sprzęt techniczny i z reguły środki materiałowe. Ranni i chorzy, znajdujący się w pododdziałach i batalionowym punkcie medycznym są ewakuowani przez kompanię medyczną pułku. Poza tym, jeżeli zezwalają na to warunki, należy przeprowadzić szkolenie stanu osobowego tyłów batalionu.

Skuteczność działania pododdziałów tyłowych w znacznym stopniu uzależniona jest od rozmieszczenia i sposobu przesuwania tyłów batalionu w toku natarcia, co z kolei uzależnione jest od zadania bojowego batalionu, sytuacji taktycznej na polu walki oraz warunków terenowych i atmosferycznych.

Miejsce pododdziałów tyłowych w ugrupowaniu bojowym batalionu powinno zapewnić jak najlepsze wykorzystanie posiadanych sił i środków sprawne dowodzenie nimi oraz skuteczną obronę i ochronę.

Pododdziały tyłowe batalionu rozmieszcza się stosownie do ugrupowania bojowego batalionu i zgodnie z decyzją dowódcy /szefa sztabu/ batalionu.

W rejonie ześrodkowania /wyjściowym/ pododdziały tyłowe batalionu rozmieszczają się w zasadzie w jednym miejscu, które wyznacza dowódca /szef sztabu/ batalionu. Pluton zaopatrzenia /w bcz - drużyna gospodarcza/ powinien być rozwinięty w miejscu, które zapewniałoby dogodne warunki pracy związane z zaopatrywaniem pododdziałów batalionu. Drużyna sanitarna powinna być rozmieszczona bliżej pododdziałów przeznaczonych do pierwszego rzutu ugrupowania bojowego batalionu.

W marzu z rejonu wyjściowego do rubieży ataku i w natarciu tyły batalionu ugrupowują się z zasady w dwóch rzutach: w pierwszym rzucie, bliżej wojsk walczących w odległości do 2 km rozmieszcza się drużyna sanitarna /bpm/, w drugim rzucie pluton zaopatrzenia w odległości do 3 km od przedniego skraju. Podczas natarcia drużyna sanitarna przesuwają się za kompaniami pierwszego rzutu i udziela rannym i chorym pomocy przedlekarskiej.

W natarciu tyły powinny w miarę możliwości znajdować się w pobliżu stanowiska dowódczo-obszernego batalionu lub drugorzutowej kompanii, w celu skrócenia czasu potrzebnego na przekazywanie im zadań. W natarciu pododdziały tyłowe batalionu przegrupowują się za walczącymi pododdziałami "akokami" tj. od ukrycia do ukrycia po wyznaczonej drodze /schemat - załącznik 2/. Przydzielone batalionowi środki materiałowe, wraz z transportem przesuwają się w ugrupowaniu plutonu zaopatrzenia.

W obronie tyły batalionu rozmieszczają się za drugim rzutem ugrupowania bojowego batalionu /schemat - załącznik 3/. Oprócz rejonu zasadniczego wyznacza się zawsze zapasowy rejon rozmieszczenia.

Wyznaczenie, przygotowanie dróg dowozu i ewakuacji ma zasadnicze znaczenie dla terminowego i ciągłego zabezpieczenia tyłowego batalionu, bowiem umożliwiające one sprawny dowóz środków materiałowych do pododdziałów i ewakuację rannych i chorych. Na szczeblu batalionu wyznacza się batalionową drogę dowozu i ewakuacji, która jest przedłużeniem drogi pułkowej i łączy rejon rozmieszczenia tyłów batalionu z pododdziałami.

W warunkach systematycznego oddziaływania nieprzyjaciela na tyły znacznie wzrasta możliwość ich obezwładnienia lub zniszczenia.

Szczególne zagrożenie dla tyłów stanowią grupy dywersyjno-rozpoznawcze, kontrataki nieprzyjaciela i ogień artylerii. Pododdziały tyłowe muszą więc organizować obronę i ochronę.

Tyły batalionu nie są w stanie samodzielnie realizować wszystkich przedsięwzięć wchodzących w zakres obrony i ochrony. Dlatego należy je rozmieszczać w pobliżu drugorzutowych pododdziałów bądź też innych

elementów ugrupowania bojowego, które mogą zapewnić im obronę przed nieprzyjacielem. Organizują obronę i ochronę tyłów batalionu, należy dążyć do rozmieszczenia ich w naturalnych ukryciach terenowych /jary, wąwozy, wykopy itp./ oraz szeroko wykorzystywać do tego celu ukrycia pozostawiane przez wojska własne lub nieprzyjaciela, oczywiście po uprzednim sprawdzeniu, czy nie zostały zaminowane.

Pododdziały tyłowe należy dokładnie zamaskować. Maskowanie jest jednym z podstawowych sposobów przeciwdziałania rozpoznaniu nieprzyjaciela. Maskowanie rejonu rozmieszczenia tyłów osiąga się przez umiejętne wykorzystanie właściwości maskujących terenu, warunków atmosferycznych oraz przez stosowanie sztucznych środków maskowania jak zasadażenia, siatki maskujące itp. Należy również przestrzegać w nocy zasady zaciemniania oraz ograniczenia zbędnego ruchu żołnierzy i pojazdów.

4. KIEROWANIE ZABEZPIECZENIEM TYŁOWYM BATALIONU PIECHOTY /BCZ/ W WALCE ^{W METAJAM}

Dowodzenie tyłami jest częścią składową dowodzenia wojskami i polega na ciągłym kierowaniu działalnością pododdziałów tyłowych w zakresie wszechstronnego i terminowego zabezpieczenia tyłowego pododdziałów i oddziałów.

Właściwością dowodzenia tyłami batalionu jest to, że dowódca batalionu kieruje zabezpieczeniem tyłowym poprzez szefa sztabu batalionu.

Szef sztabu batalionu jest organizatorem zabezpieczenia tyłowego w batalionie. Ponośi on całkowitą odpowiedzialność przed dowódcą batalionu za bezpieczeństwo tyłów i ich właściwą pracę na rzecz pododdziałów batalionu.

Szef sztabu na podstawie wytycznych dowódcy batalionu i rozkazu wstępnego /zarządzenia/ tyłowego pułku opracowuje wnioski do decyzji dowódcy w zakresie zabezpieczenia tyłowego batalionu.

Dowódca batalionu bezpośrednio po postawieniu zadań bojowych i uzgodnieniu współdziałania przystępuje do organizowania zabezpieczenia walki. W ramach wytycznych do zabezpieczenia natarcia daje również wytyczne do zabezpieczenia tyłowego batalionu, w których podaje:

- rejon i sposób rozmieszczenia oraz przesuwania pododdziału tyłowego;

- drogę dowozu i ewakuacji;
- terminy przygotowania i dowozu gorących posiłków;
- miejsce, czas i kolejność tankowania pojazdów mechanicznych;
- rubieże przekazania środków materiałowych a zwłaszcza amunicji;
- zakres udzielania pomocy medycznej i ewakuacji rannych;
- miejsce rozmieszczenia PPM.

Następnie szef sztabu przystępuje do realizacji zadań wynikających z wyżej wymienionych wytycznych. Jeśli zachodzi potrzeba to szef sztabu batalionu wydaje dodatkowe zarządzenia dotyczące zabezpieczenia tyłowego pododdziałów batalionu.

Wykonawcami przedsięwzięć zabezpieczenia tyłowego są dowódcy - plutonu zaopatrzenia /w batalionie czołgów - dowódcą drużyny gospodarczej/ i drużyny sanitarnej.

W kompanii piechoty /czołgów/ i baterii za zabezpieczenie materiałowe, medyczne i socjalno-bytowe odpowiada dowódca kompanii a z jego ramienia szef kompanii /baterii/ oraz sanitariusz.

Dowodzenie tyłami batalionu w toku walki jest utrudnione ze względu na brak technicznych środków łączności.

Dowódca /szef sztabu/ batalionu utrzymuje łączność z dowódcą plutonu zaopatrzenia pośrednio przez dowódcę drugorzutowej kompanii za którą zwykle przebiega się pluton zaopatrzenia. Z dowódcą drużyny sanitarnej utrzymuje łączność przez dowódcę kompanii pierwszego rzutu lub dowódcę GRE. W niektórych wypadkach zadania pododdziałom tyłowym może przekazać przez łącznika.

ZAKOŃCZENIE

Zabezpieczenie tyłowe batalionu piechoty /bcz/ jest istotnym elementem zabezpieczenia działań bojowych.

Batalion piechoty /bcz/ jest największym ogólnowojskowym pododdziałem taktycznym mogącym wykonywać samodzielnie zadania bojowe, nie mającym w swej strukturze organizacyjnej pododdziałów tyłowych zdolnych do zabezpieczenia tyłowego w pełnym zakresie. Brak zapasów ruchomych amunicji i MPS w plutonie zaopatrzenia znacznie ogranicza jego samodzielność w zakresie materiałowym w walce.

Siły i środki jakimi dysponuje batalion piechoty /bcz/ do realizacji przedsięwzięć zabezpieczenia tyłowego nie zaspokajają w pełni stale rosnących potrzeb w tym zakresie. Dlatego też, należy doskonalić ich strukturę organizacyjną oraz dostosowywać możliwości sił i środków do zwiększających się potrzeb.

Przykładem korzystnych zmian zachodzących w tyłach batalionu może być zmiana w dotychczasowym urzutowaniu zapasów ruchomych oleju napędowego do czołgów. Aktualnie w drużynie gospodarczej bcz znajduje się 0,3 jn oleju napędowego do czołgów. Wprowadzenie zapasów ruchomych oleju napędowego rozwiązało problem tankowania czołgów w czasie przegrupowania a nawet w czasie walki.

Przewidywane wprowadzenie ^a zmian drużyny sanitarnej - plutonu medycznego z dowódcą lekarzem, znacznie poprawi zabezpieczenie medyczne batalionu piechoty przez możliwość udzielania pomocy lekarskiej już na szczeblu batalionu piechoty.

BIBLIOGRAFIA

1. Gospodarka i zabezpieczenie tyłowe wojsk. Część III.
Warszawa: Szt. Kwat. 102/84.
2. Regulamin walki wojsk lądowych Sił Zbrojnych PRL. Część I /dywizja, pułk/. Wydawnictwo MON /Szkol. 636/85/.
3. Użycie batalionu piechoty i ozołgów na współczesnym polu walki.
Warszawa: CDO WP wewn. 212/84.
4. Zabezpieczenie tyłowe batalionu piechoty /boz/ w działaniach bojowych.
Warszawa: ASG wewn. 21/76.

OPRACOWAŁ
ST.ASYSTENT KTT

SPRAWDZIŁ
KIEROWNIK ZAKŁADU KWAT

/-/ mjr dypl.inż. Wł.MARCINIAK

/-/ płk dr M.GRODZKI

Wydrukowano w 50 egz.

Egz. nr 1-50 Bibl.Nauk.DZS

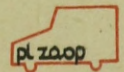
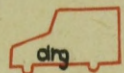

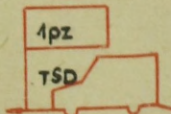
Wyk. mjr Marciniak

Druk M.D.

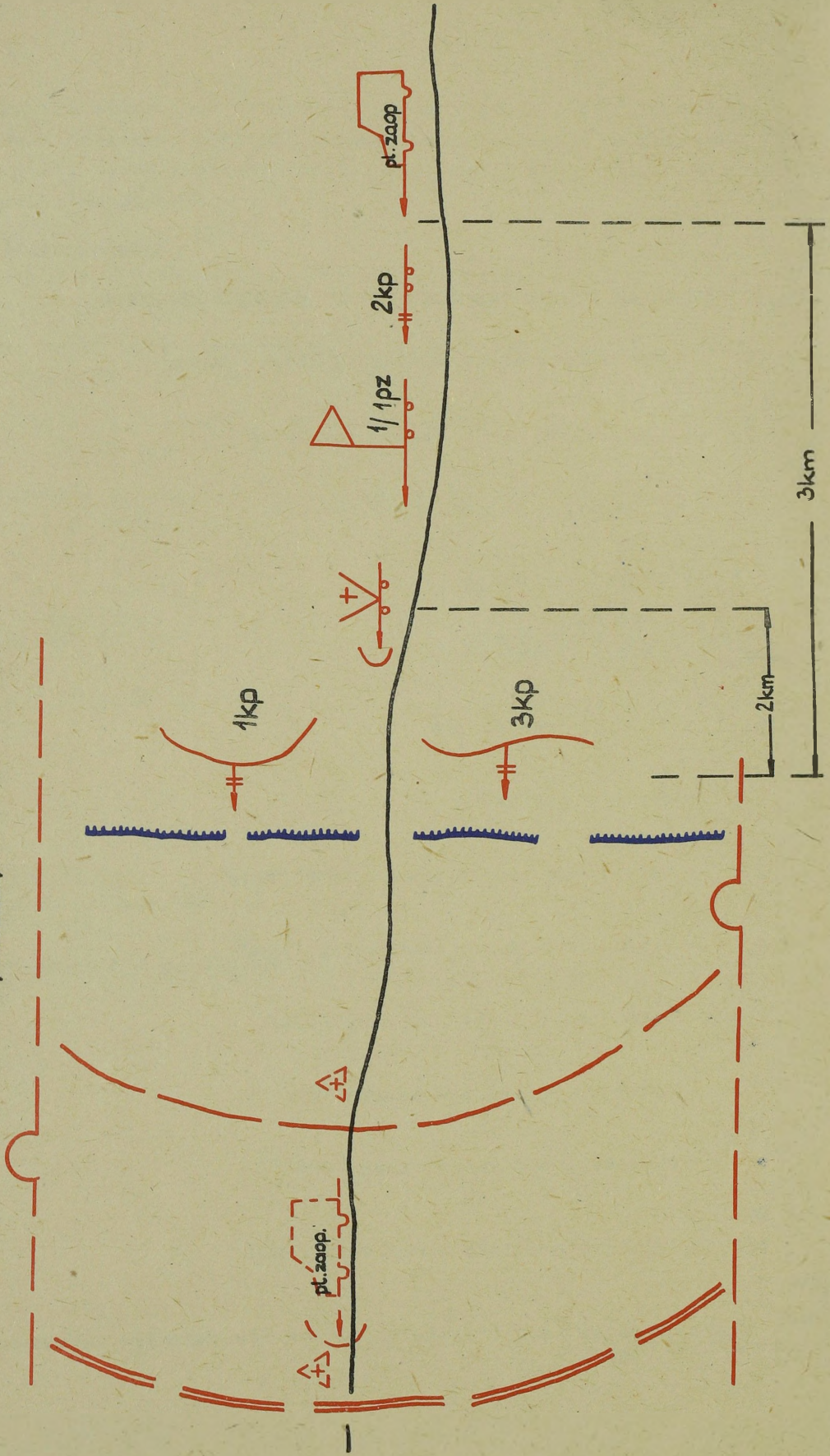
Druk ASG WP nr pf 83/ pf 345/WV

Kor EA

ZNAKI TAKTYCZNO TYŁOWE PODODZIAŁÓW I URZĄDZEŃ TYŁOWYCH

- - kompanijny punkt wydawania strawy /kpwe/
- - kompanijny punkt amunicyjny /kpa/
- - kompanijne gniazdo rannych /kgr/
- - punkt tankowania
- - pluton zaopatrzenia
- - drużyna gospodarcza
- - drużyna sanitarna
- - batalionowy punkt żywnościowy /bpż/
- - batalionowy punkt amunicyjny /bpa/
- - batalionowy punkt medyczny /bpm/
- - kompania medyczna w marszu /km/
- - pułkowy punkt zaopatrzenia /PPZ/
- - tyłowe stanowisko dowodzenia /TSD/
- - kompania zaopatrzenia z tyłowym stanowiskiem dowodzenia w marszu.

ORGANIZACJA TYŁÓW BATALIONU W NATARCIU
/variant/

ORGANIZACJA TYŁÓW BATALIONU W OBRONIE
/wariant/

